

INTERNATIONAL JOURNAL OF FIELD EDUCATION

Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Eğitim İçerikli Filmlerin Eğitim Ortamlarına Etkisine İlişkin Görüşleri*

Yrd. Doç. Dr. Şahin Oruç¹
Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Deniz Sarıbudak
Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin, eğitim içerikli filmlerin, eğitim ortamlarına etkisine ilişkin görüşlerinden yola çıkarak, bu etkileri ortaya koymaktır. Eğitim içerikli film, eğitim ortamını, okul yöneticisini ve öğretmeni konu alan sinema filmleridir. “Betimsel Araştırma Modeli” ile çalışılmış olan araştırmanın evreni İstanbul ilidir. İstanbul ilinin “Basit Tesadüfî Yöntem” ile seçilmiş ilçelerinde görevli olan eğitimcilerin katılımıyla örneklem oluşturulmuştur. Önce tek soruluk bir anket kullanılmıştır. Bu ankete katılan, 18 okul yöneticisi ve 123 öğretmenden, önerdikleri filmleri, önem derecesine göre sıralamaları istenmiştir. Önerilen filmlerdeki temalara dayalı olarak, demografik değerlerin yer aldığı, 25 maddelik bir tutum ölçeği oluşturulmuştur. Bu ölçeğe ise daha geniş katılımla, 123 okul yöneticisi ve 471 öğretmen, cevap vermiştir. Veriler, Windows tabanlı 15. 0 Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı (SPSS) ile çözümlenip, Khi-Kare testi ile analiz edilmiştir. Kıdem, görev ve cinsiyet bazında anlamlı farklılık gösteren görüşler tespit edilmiştir. Bulgular, ilgili literatür dikkate alınarak yorumlanmıştır. Eğitimcilerin görüşlerine dayalı olarak, filmlerin, olumlu etkileri olduğuna dair sonuçlar elde edilmiştir. Önerilen filmler incelenmiştir. Böylece, eğitimcilerin kendilerine yol gösterecek film seçimlerini, verimli yapabilmelerine katkı sağlayabilecek analizler sunulmuş ve önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim içerikli film, eğitim ortamı, okul yöneticisi, öğretmen, sinema filmi

*Bu çalışma “Okul Yöneticilerinin ve Öğretmenlerin Eğitim İçerikli Filmlerin Eğitim Ortamlarına Etkisine İlişkin Görüşleri” adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹ Yrd. Doç. Dr.
sahinoruc44@hotmail.com

Opinions of School Administrators and Teachers Regarding the Effects of Educational Films on Education Environment^{1*}

Yrd. Doç. Dr. Şahin Oruç¹
Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Deniz Sarıbudak
MEB, Öğretmen

ABSTRACT

Purpose of this research is to identify effects of educational films on education environment based on school administrators' and teachers' opinions. Education films are the movies about education environment, school administrators and teachers. Population of this research based on "Descriptive Research Model" is Istanbul province. Samples are established through participation of educators assigned to the towns of Istanbul, selected via "Simple Random Method". First, single question survey is used. Then, 18 school administrators and 123 teachers participated in the survey were asked to make a list of movies they recommend in the order of priority. An attitude scale constituted of 25 items consisting of demographic values is generated based on the themes of recommended movies. A larger group of participants constituted of 123 school administrators and 471 teachers answered the scale. Data are resolved via Windows based 15. 0 Social Sciences Statistics Package Program (SPSS), and analyzed using Chi-Square test. Opinions demonstrating differences on terms of seniority, duty and gender basis are identified. Findings are interpreted according to relevant literature. Based on the opinions of educators, results demonstrating positive effects of movies are obtained. Recommended movies are examined. Thus, analysis and recommendations that may contribute to effective selection of movies by educators to assist them in their work are provided.

Key Words: Films with educational content, education environment, school administrator, teacher, theater movie.

Giriş

Günümüzde, görsel dünyanın baskın dili inkâr edilemez boyutlardadır. Hareketli görüntülerle beraber kitle iletişim araçlarının yaygınlığına bakıldığında, yaşam üzerinde önemli tesirleri olduğu görülmektedir (Temizel, 2012, s.15). En yaygın kitle iletişim araçlarından olan film, herkese kolayca hitap edebilen, okuma yazması olmayanların bile kolay anlayabileceği hareketli resim, söz ya da yazı ve müzikle oluşmuş bir anlatım olanağı verir (Onaran, 1968, s.7). Film insanlığın bireysel olarak, medeniyet sahnesinde görülmesiyle birlikte, birincil adım olmuştur. Demokratik gelişim sürecinin başlangıcı olmak üzere, kitleleri sinema salonlarına çekmiştir (Hauser, 1984, s.421). Diğer sanayi ürünlerinden ayrı olarak genelde sanat dâhilinde değerlendirildiğinde, filmlerin bize daha uygun, duygusal ve ahlâki etkileri vardır. Üstelik karşılaşılan duruma göre içinde bulunduğumuz dünya ekseninde, davranışımızın nasıl olacağı sorununa dair çözüm önerileri sunarlar (Kolker, 2009, s.215). Bu sebepten, insanın bilinçlenmesinde sinemanın etkisini kavramış olanlar, bunun belli bir yönde ve hızlı şekilde olmasını gerektiren tarihsel süreçlerde, sinemaya el koymuşlardır. Sonrasında ise geniş ölçüde yararlanmışlardır (Dorsay, 1984, s.33). Eğitimcilerin de bu yönüyle sinemadan faydalanabilecekleri düşünülmüştür. Böylece eğitim içerikli filmlerin,

¹ Assoc. Prof. Dr.
sahinoruc44@hotmail.com

eğitimcilerde uyandırdığı etkileri ve eğitim ortamına olan yansımaları konusunda eğitimci görüşleri değerlendirilmiştir.

Filmler, insanı bazen anılarına, çocukluk ve gençlik yıllarına götürürken, bazen de yaşamın tekrarı olurlar. Böyle bir durumda da kişi tinini ve usunu kontrol edebilecektir. Sinema sayesinde insan mantığı beslenebilir. Hareketli resimlerin neler anlattığını merak eder kişi. Genel anlatımı itibari ile etkileyici bir film, uzun yıllar boyunca insan belleğinden ve tininden silinmez (Budak, 1986, s.15). Film seyretme sırasında birtakım duyguların hissedilerek dışa vurulduğu görülür. Diğer kültür tarzlarından çok daha fazla şekilde sinemanın duygulara tercümanlık yaptığını söylemek doğru olur. Bu konuda oldukça başarılıdır ve duyguyu yaratmada yoğunluk sağlar (Abisel, 1995, s.7). Film yapımcıları sinemanın gelişim süreci içerisinde, filmlerin bu etkilerini, eğitim içerikli filmler yaparak kullanmaya başlamışlardır. Toplum üzerinde, eğitim içerikli filmler aracılığıyla, tesir etmek istemişlerdir.

Eğitim içerikli filmleri açıklamak için yapılan literatür incelemelerinde, “eğitim ve kültür filmi” kavramlarıyla karşılaşılmıştır. Ancak eğitici filmlerin daha çok, “sınırlandırılmış bir konuyu anlatma amacı ile hazırlanan filmler” olarak tanımlandığı görülmüştür. Bahsettiğimiz “ eğitim içerikli film” ise daha çok kültür filmlerine yakınlık göstermektedir. Kültür filmleri de etki uyandıran olaylarla dolu yaşam öyküleri, kahramanlar, mucitler, edipler tarafından yaşanan ya da onlar tarafından yazılan olay ve eserleri anlatırlar (Pasin, 1951, s.4). Fakat yine de ele aldığımız “eğitim içerikli film” tabirini tam anlamıyla karşılayan bir tanımlama yoktur. O yüzden bunlara bağlı olarak bizim ele aldığımız eğitim içerikli filmler, şu şekilde açıklanabilir:

“Eğitim içerikli film”, eğitim konulu sinema filmlerini ifade etmektedir. Bu filmler, sanatın sunumundan ziyade; eğitimcilerin, eğitim ortamlarının ve bu ortamı oluşturan paydaşların –müdür, öğretmen, öğrenci ve velinin- çok yönlü olarak ele alındığı filmlerdir. Eğitime dair sorunları inceleyerek, fikir verici nitelik taşırlar.

Eğitimciler açısından, bilgi edinmek tek başına yeterli olan bir işlem değildir. Öğretmenin dikkatini çekmek, onu motive etmek için bilgi sağlanacak konuya ilgi uyandırılması da gerekir. İşte bunun da değişik yolları vardır. Özellikle eğlenerek bilgi sağlanmasına vesile olacak araçlardan biri de kitle iletişim araçlarıdır (Tezcan, 1998, s.45). Daha öncesinde filmler bu yönüyle, eğitimciler dışında başka gruplar üzerinde etkide bulunmak ve onları eğitmek amacıyla kullanılmıştır. Nitekim ülkemizde sinemayı halkın çoğunluğuna ulaştırmayı amaç edinen faaliyetlerde bulunulmuş, 1932’de kurulmuş olan Halkevleri tarafından yürütülmeye çalışılmıştır. Bu amaca yönelik çalışmaların en büyük nedeni, siyasal düşüncede ortak olan aydınlar aracılığı ile halka ideolojik düşünceyi benimsetmek üzere, halkı eğitmek olmuştur. Böylece sinema bu anlamda görev aracı olacaktır. Sinema ve diğer kitle iletişimini sağlayan araçlar, 1930’lu yılların başı itibariyle, eğitici ve öğretici değeriyle, ideolojik amaçla iktidarın hizmetinde kullanılmıştır (Öztürk, 2005, s.180). Halkı eğiteceği düşünülen filmlere dair, yurt dışında, DeBernardis ve Olsen (1948), tarafından yayımlanmış olan, *Audio-Visual and Community Materials Same Recent Publications* adlı makalede; ses ile görsel materyaller ve halk kaynakları materyalleri hakkında bibliyografi sunulmuştur. Bu durumda bir filmi sadece eğitim etkinliklerinde bir araç-gereç olarak kullanmak, onun yararlarını sınırlandırmak olur.

Ayrıca ülkemizde farklı alanlarda, film kullanımının, yasalarla desteklenmiş olması, filmlerin çok geniş anlamda değerlendirilebileceğini göstermektedir. Örneğin; Türkiye’de belgesel filmler göstermek amacıyla kurulan, Ordu Foto Film Merkezi, Matbuat Umum

Müdürlüğü ve özellikle Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan “Öğretici Film Merkezi” özel statüyle çalışan kurumlar olarak (Gökmen, 1989, s.49) dikkat çekicidir. Bu konuda, Fransızların da II. Dünya Savaşı sonrasında filmin önemini anladığını görürüz. Bunu, özellikle Amerikalılardan öğrenmişlerdir, demek yerinde olur. *Information Militaire* adındaki bir dergide yer alan makalede, modern eğitimde filmin önemini vurgulayarak, bu savaştan sonra, müttefiklerinin ordularından olan subayların, bunları çok yakından görme imkânı yakaladıklarını, Fransız askerlerinin ise bundan mahrum kaldığını belirtmişlerdir. Bunu açık ve acı bir dille ifade etmişlerdir (Pasin, 1951, s.41). Fransızlar, filmlerin askerler üzerindeki etkisinin savaş meydanlarına yansıtacağını düşünmüşlerdir. Bu konuda, DeBernardis ve Olsen (1948); ses-görsel yardımcılarının kullanımı ile ilgili silahlı kuvvetlerde ve orduda Miles ve Spain (1947) tarafından, kapsamlı bir araştırma yapıldığını belirtmiştir. Eğitim dünyasında da bu denli kapsamlı bir araştırmaya ihtiyaç vardır.

Eğitim, toplumu ilgilendiren bir konudur ve sinemamızda eğitimin toplumsal yönüyle ele alındığı bazı eğitim içerikli filmler vardır. Bunlar: Ülkü ERAKALIN'ın *Paydos* (1968); Osman F. SEDEN'in *Çalığışu* (1966); Ümit EFEKAN'ın *Öğretmen Zeynep* (1989); Mehmet TANRISEVER'in *Sürgün* (1992); Mustafa Uğur YAĞCIOĞLU'nun ve Iraz OKUMUŞ'un *Son Ders* (2008) ve Sadullah ŞENTÜRK'ün *Elde Var Hayat* (2010) filmleridir. Anket araştırmaları sonucunda, eğitimcilerin önerdiği Orhan ESKİKÖY'ün ve Özgür DOĞAN'ın yönetmenliğini yaptığı, iki ödüllü film, *İki Dil Bir Bavul* (2011), belgesel nitelikte ve toplumsal anlamda eğitime dair dil sorununu ele alması bakımından, son yıllarda dikkat çeken eğitim içerikli bir filmidir.

Literatür incelemelerimizde ise özellikle Fransız sinemasında dikkatimizi çeken ve üzerinde durulan bazı eğitim içerikli filmler olduğu görülmüştür. Çok bilinen *Les quatre cents coups (400 Darbe)* filminin yönetmeni olan François TRUFFAUT, Yeni Dalga akımında yer alır. Bu film sanatsal bir bakış açısı ile çekilmiş olsa da filmde sınıftaki sıraların ne kadar dikkatlice hazırlandığı görülür. Diğer taraftan, 400 Darbe filminde de Fransız okul sistemini reddeden çocuk karakterin, yetişkinlerle, arkadaşlarıyla ve diğerleri ile ilişkileri ele alınırken, ailelerin daha iyi olmasına işaret eden yansıtıcı bir portre önerir. Fransız sinemasının bu özgün ismi Truffaut, öğretim ve öğrenim süreçleri ile oldukça ilgilidir. Aynı yönetmenin, bugüne kadar gözden kaçmış olduğunu anladığımız bir diğer eğitim filmi, 1969 yapımı, *L'enfant Sauvage (Vahşi Çocuk)*, bizim için çarpıcı bir örnektir. Bu filmde yönetmen, öğretmen rolündedir. 19. yüzyıl ortamı filmde yeniden oluşturularak, çocuğa modern dünyanın eğitimi titizlik içeren süreçlerden geçirilerek verilmektedir (Biryıldız,1998, s.105). Bunun yanı sıra birçok ülkede eğitim içerikli filmler yapılmıştır. İran sinemasından, dünya çapında ün yapmış yönetmenlerden Abbas KIAROSTAMI'nin 1987 yapımı *Arkadaşımın Evi Nerede?* filmi, eğitim içerikli filmler arasında göze çarpmaktadır. Filmle ilgili olarak Necip Tosun'un (2005) tespitlerinden bazıları şu şekildedir:

Film, ilkokulda bir sınıf görüntüsüyle başlar. Despot öğretmen, çocuklara ev ödevinin ne kadar önemli olduğunu uzun uzun anlatır. Ona göre defter hayattan bile önemlidir. Ödev yapmayanlar cezalandırılacaktır. Bütün ders boyu, ödevin ve defterin önemini tekrarlar durur küçük yüreklerle. Ödevlerinizi yapın, defterinizi hiçbir yerde unutmayın. Ödev yapmamanın hiçbir mazereti yoktur. Ne sırt ağrısı, ne de anne babaya yardım etme mazeret değildir. Bu korkuyla evlerine giden öğrencilerden Ahmet, yanlışlıkla, Muhammed Rıza isimli sıra arkadaşının ödev defterini eve getirdiğini fark eder. Arkadaşının ertesi gün başına gelecekleri düşünen Ahmet, defteri Muhammed Rıza'ya götürmek ister (s. 152-154).

Bunun gibi, sinema dünyasında, eğitimi ve eğitimciyi konu edinen, çok sayıda eğitim içerikli film vardır. Fakat bu filmler hakkında herhangi bir derleme yapılmamıştır. Kamat (2012), “Kısa Deneme Filmlerin Etkisi” adlı makalesinde, Hindistanlı eğitimci ve

sosyologların, eğitim gücü ve sosyal zorlama olarak film kullanımı konusuna hiç ilgi göstermediklerinden söz etmiştir. Hindistan'da uzun film kullanımı üzerinde hiç veri olmadığını kaydetmiştir. Filmlerin çoğunun, çocuk ve yetişkinler üzerinde hipnotik etkiye sahip olduğunu ve onların filmin kahramanlarını taklit ettiklerini belirtir. Çalışmasında, üzerinde durduğu şey, Hindistan'da eğitim için film kullanımının büyük potansiyelinin değerinin bilinmemekte olduğudur.

Diğer taraftan, bazı çalışmalarda film incelemelerine yer verilmiştir. Üstündağ'ın (2012) çalışmasında, örnek teşkil etmesi için, biçimsel, öğretimsel ve kendine özgü nitelikleri açısından, belli kriterlere göre belgesel bir film incelemesi ve Chansel'in (2004), *Beyaz Perdedeki Avrupa Tarih Öğretimi ve Sinema* isimli kitabında, derste izletilebilecek tarihi filmlerin incelemesi yapılmıştır. Neibaur (2010), *The Fall Of Buster Keaton His Films for M-G-M, Educational Pictures Colombia* adlı kitabında, Buster KEATON'ın, 1934-1937 yılları arasında oynadığı 16 eğitim filmini açıklamıştır. Bu çalışmalar, bizi eğitim içerikli filmleri incelemeye yönlendirmesi bakımından önemlidir.

Bunun yanında, farklı araştırma konularında filmler üzerinde durulmuştur. Bazı araştırmacıların bu konudaki çabaları göze çarpmaktadır. Bu konuda Birkök (2008), bir bildiri sunmuştur. Alan yazında karşılaştığımız çoğu çalışmada, filmlerin öğrencilerle ilgili boyutlarıyla incelendiği görülmüştür. Nevil (2012), master projesi; Öztaş (2007); Uçak Şimşek (2003), doktora; Eskandari (2007); Tüzel (2009); Efe (2010), yüksek lisans çalışması yapmışlardır. İnce Yakar (2013); Pattison (2006); Champoux (1999); Nadaner (1981); Marcus (2004); Goldenberg, Lee & O'Bannon (2008), makale yazmışlardır. Chennault (2006), bir kitap çalışması yapmıştır. Wegner (1977) tarafından ise bir çalışma kitapçığı hazırlanmıştır. Bu çalışmalarda genel olarak filmler, öğrenciler açısından öğrenmeyi kolaylaştırıcı kaynak olarak ele alınmıştır. Bazılarında ise öğrencilerde geliştirdiği davranışlar da incelenmiştir. Dolayısıyla filmlerin eğitimciler açısından etkilerinin değerlendirilmeyişi, eksik bırakılmış bir konudur. Bu bakımdan, araştırmamızda konuya bu açıdan bakılmıştır. Zira filmlerin, yönetici ve öğretmenler üzerinde de motive edici yönlerinin olacağına inanılmaktadır. Sinema gibi kitle iletişim araçlarının, günümüz insanının yaşantısı içinde kapsadığı alan epey geniştir. Bunların etki boyutuna bakıldığında, bilgi aktarmakla beraber, davranış modelleri de sunarak bireylere etkide bulunurlar. Yaşanmış tecrübelerden çok daha ileri boyutta hayat biçimleri ve diğer sosyal tiplerle, kişiler, kendisini karşı karşıya bularak, onları taklit dahi edebilirler (Özyurt, 1999, s.92). Bunun da eğitim ortamına sağlanacak katkıyla yakından ilişkisi vardır. Eğitimcilerin, eğitim ortamlarında karşılaştıkları olumlu veya olumsuz durumlar, eğitim içerikli filmlerde konu edilmiştir. Bugüne kadar filmler, araştırmacılar tarafından, sadece öğrencilerle ilgili boyutlarıyla değerlendirilmiştir. Eğitimcilerin, filmleri, kendilerinde davranış değişiklikleri oluşturmak ve bunu da eğitim ortamlarına taşımak üzere kullanabilecekleri de muhtemeldir. Eğitim ortamlarında fark yaratmak, eğitimcilerden beklenenler arasındadır. Kendilerini geliştirerek, bakış açısını olumlu kılabilen eğitimciler, etkili bir eğitim ortamı oluşturarak, fark yaratabilirler. Bunun için özgün kaynaklara ihtiyaç vardır. Özgün bir kaynak olan sinema, henüz bu yönüyle eğitimcilerin faydasına sunulmamıştır. Dolayısıyla, bu tür filmlerde eğitim konusunun çok boyutlu olarak ele alınması, eğitimcilerin temel sorunlarına cevap verecek birtakım örneklerle bu filmlerde rastlanması, bu çalışmayı yapmaya yönlendirici olmuştur. Böylece, eğitim içerikli sinema filmlerinin, eğitimcilerde farklılıklar geliştirebileceği ve eğitim ortamında farklı etkiler yaratabileceği düşüncesi temel alınmıştır. Buna göre araştırmanın amacı; okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin, eğitim içerikli filmlerin, eğitim ortamlarına etkisi hakkındaki görüşlerinden yola çıkarak, bu filmlerin, eğitim ortamlarına etkilerini ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde, farklı kademelerde görev yapan, okul müdürleri ve müdür yardımcıları ile

öğretmenlerin, eğitim konulu filmler izleyip izlemedikleri öğrenilmek istenmiştir. İzlenmiş olan eğitim içerikli sinema filmlerini tespit etmek ve bunlardan, eğitimcilerin görüş ve tavsiyelerine dayalı olarak etkin bir şekilde yararlanabilmek, amacımızın önemli bir boyutunu oluşturmuştur.

Araştırma kapsamında, şu üç temel soruya cevap aranmıştır:

1. Eğitim içerikli filmlere ilişkin, yönetici ve öğretmenlerin görüşleri kıdemlere göre değişmekte midir?

2. Eğitim içerikli filmlere ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri görevlere göre değişmekte midir?

3. Eğitim içerikli filmlere ilişkin, cinsiyetlere göre yönetici ve öğretmenlerin film seyretmenin etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

Buna göre araştırmanın, eğitimcilere kaynak teşkil edebilecek, tavsiye nitelikli filmler hakkında bilgi sağlanması açısından önemli olduğuna inanılmaktadır. Bu konuda daha önce herhangi bir araştırma yapılmadığı görülmüştür. Son yıllardaki çalışmalar, öğrencilere davranış modelleri sunmak ve dersi öğretmeye kaynak sağlamakla sınırlı kalmıştır. Araştırmanın, bu noktada yönetici ve öğretmenler açısından önemli olabileceği gibi, bu yönde yapılacak olan çalışmalar için ilk örneği teşkil edeceği düşünülmektedir.

Yöntem

Model

Araştırmamız, Betimsel Araştırma modelinde çalışılmıştır. Eğitim alanının en çok tercih edilen tarama türünde bir araştırma olarak Betimsel (descriptive) araştırmalar, durumu net olarak ortaya koyan ve titiz bir şekilde, tam anlamıyla ifade eden bir araştırma yöntemidir. Tercih edilmesinin yaygın oluşundaki en önemli etken, kişi, grup ya da ortamlara ait olabilecek, beceri, tutum, kişisel seçimler, biçimsel durum gibi özellikleri kısaca belirtebilmesidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2013, s.22). Tarama (Survey) araştırmaları olarak da bilinen bu tür araştırmalar, geniş gruplar üzerinde yürütülen araştırmalardır. Gruptaki bireylerin bir olgu ya da olaya dair görüşlerinin, tutumlarının alındığı bu araştırmalarda, olgu ve olaylar betimlenmeye çalışılır. Bununla birlikte durum hakkında ayrıntılı bilgi verebilmek de önemlidir (Karakaya, 2011, s.59). Araştırmamızın tarama türü ise “kesitsel tarama” türüdür. Bazı durumlarda özellikle geniş grupları ilgilendiren bir durum söz konusu olduğunda, grubun tamamına ulaşma imkânı olmadığı için, grubun oluşturduğu evrenin tamamı yerine grup içerisinde farklı gruplar belirlenir ve bu şekilde veriler toplanarak araştırma yapılır (Karakaya, 2011, s.61). Böylece Betimsel modele dayalı olarak planlanmış olan araştırmamızın, öncelikle çalışma evreni belirlenmiştir. Evrenin tamamına ulaşamayacağımız için, İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınan izinler doğrultusunda, *Basit Tesadüfi Örnekleme* tekniğine dayalı olarak seçilmiş olan ilçelerdeki okullara gidilmiştir. Evrenimizi temsil edebilmesi bakımından örneklemimiz, çok sayıda kişiye ulaşma temelinde oluşturulmuştur. Araştırma için anket ve tutum ölçeği hazırlanmıştır. Belirlenen ilçelerin okullarında görevli olan, okul yöneticileri ve öğretmenlerden ulaşılabilenlere, hazırladığımız anket ve ölçekler aşamalı olarak verilmiştir. İlk anket uygulandıktan sonra yapılan incelemeler üzerine araştırmanın diğer aşamasına geçilmiştir. Dolayısıyla bu iki uygulama arasında zaman farkı vardır. Araştırmanın ilk aşamasında dağıtılan ankete 141 kişiden yanıt alınabilmiştir. Araştırmanın ikinci aşamasında, dağıtılan tutum ölçeklerine katılım, toplam 594 kişiyle beklenenin üzerinde olmuştur. Böylece, ulaşılan kişi evreni temsil edebilmiştir. Çünkü birbirinden farklı ilçelerdeki okullardan gelen katılım, verilerden elde edilmiş olan istatistiksel sonuçlara güveni de artırmıştır. Ulaştığımız kişi sayısı aynı zamanda sınırlılığımızı oluşturmuştur.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İstanbul ilinde görev yapan yönetici ve öğretmenler oluşturmuştur. Basit tesadüfî örnekleme ile seçilmiş olan 6 ilçenin (Üsküdar, Ümraniye, Sultanbeyli, Kadıköy, Küçükçekmece, Şişli) okullarında görevli eğitimciler örnekleme oluşturmaktadır. Bu okullardakilerden, ulaşılabilmemiş olan; 471 öğretmen, 85 müdür yardımcısı ve 38 okul müdürü tutum ölçeklerine cevap vererek, araştırmaya katılmıştır. Bunun öncesinde, film önerileri almak üzere hazırladığımız ankete ise 18 okul yöneticisi ve 123 öğretmenden geri dönüt alınmıştır. Aysel Aziz (2011, s.5), basit tesadüfî örnekleme: “*Örnekleme giren birey ve objelerin yerine başka birey ve obje koymadan örneklemin çekilmesidir. Örnekleme temel olarak alınan listeden alınan her birey ve objenin yerine başka birey ve obje konulmadan örnekleme yapılması basit rastlantısal (tesadüfî) yöntemin esasını oluşturur.*” diye açıklar. Tüzel (2009), çalışmasını yapmak için, Ali Berat Alptekin’in Hayvan Masalları (2005) adlı kitabında bulunan 101 masal içerisinden, “basit rastlantı örnekleme” yöntemi ile 20 masal belirlemiştir. Nevil (2012), Ohio’da büyüklük şartları ve genel akademik yapıları birbirinden farklı olan okullardan, sınırlı sayıda öğretmenle çalışabilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Öztaş (2007), araştırmasını uygulamak için, “Cumhuriyet Dönemi” ünitesine dair 25 soruluk başarı testi hazırlamıştır. Efe (2010), kendi geliştirdiği başarı testini kullanmıştır. Birkök (2008), çalışmasını yaparken, içerik analizi ve gözlem tekniklerini birlikte kullanmıştır. Nevil (2012), araştırmasında, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin bakış açılarını anlamak için röportaj (görüşme) yapma yolunu tercih etmiştir. Bu araştırmayı yapabilmek için de, daha önce kullanılmış örnek bir ölçme aracı bulunmadığından, amaca uygun olarak 2 ayrı ölçme aracı oluşturulmuştur. İlk olarak, “*katılımcılar için ifade ettiği önem derecesine göre, sıralanması öngörülen*” (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu & Yıldırım, 2010, s.140) soru biçiminin kullanıldığı, tek soruyu içeren bir anket hazırlanmıştır. Anket, Thomas (1998) tarafından “*İnsanların yaşam koşullarını, davranışlarını, inançlarını veya tutumlarını betimlemeye yönelik bir dizi sorudan oluşan bir araştırma materyali*” (Thomas, 1998; akt.: Büyüköztürk vd., 2013, s.124) olarak tanımlanmıştır. Diğer ölçme aracı ise bir konudaki görüşleri ortaya çıkarma amacını taşıyan ve tutumları ölçen *Likert tipi* derecelendirme ölçeğidir. Belirli bir düzen içinde mantığa dayalı çerçevede oluşturulmuş cevap seçeneklerinden uygun olan birini tercih eden kişilerin, anket maddesine ilişkin cevaplarını gösterecek (Büyüköztürk vd., 2013, s.129) şekilde hazırlanmıştır. Likert ölçekleri, Rennis Likert adındaki bir ölçek geliştiricisinden adını almıştır. En yaygın kullanıldığı alanlardan biri de sosyal bilimlerdir. Likert ölçeği ile deneğe çeşitli ifadeler ve yargılar yöneltilerek bu yargı ve ifadelere katılıp katılmama derecesini belirtmesi istenir (Malthora,1996). Bu ölçeklerin dezavantajı ise, doldurma için gerekli olan sürenin görece olarak uzun oluşudur (Altunışık vd., 2010, s.116). Oluşturulan ölçekte, katılım oranının fazla olduğu ve yüz yüze yapılan görüşmelerde kullanılan, cevaplandırmada sınırlarını ortadan kaldıran “dolaylı sorular” (Cemaloğlu, 2011, s.142) kullanılmıştır.

Veri toplama sırasında öncelikle, film önerileri almak üzere amacımıza uygun olarak hazırlanmış olan tek soruluk anketle, okul yöneticileri ve öğretmenlerden, kendi önerdikleri eğitim içerikli filmleri, önem sırasına göre yazmaları istenmiştir. 18 okul yöneticisi ve 123 öğretmenden oluşan toplam 141 eğitimci, ankete katılarak, film önerisinde bulunmuştur. Uygulama sonucu önerilen filmler izlenerek, eğitim içerikli olmayanlar elenmiş ve geriye kalanlar, belirtilen önem derecesine göre puanlanmıştır. Filmler, puanlarına göre sıralanarak, okul yöneticileri ve öğretmenler tarafından izlenmesi önemli görülenler ortaya çıkarılmıştır. Ortaya çıkan ilk 10 filmin incelemesine, araştırmada yer verilmiştir. Ardından, okul

yöneticileri ve öğretmenlerin eğitim içerikli filmlerin eğitim ortamlarına etkisine ilişkin görüşlerini almak üzere yeni bir ölçme aracı hazırlanmıştır. Ölçme aracı hazırlanırken, daha önce uygulanmış olan ankette önerilen filmler ayrıntılı şekilde incelenerek, dikkati çeken tüm durumlar tespit edilmiştir. Ve bu filmlerdeki durumları oluşturan temalara dayalı olarak, 84 tane tutum ifadesi belirlenmiştir. İfadeler hakkında uzman görüşü alınarak, uygun görülmeyenler elenmiş ve 25 maddeye indirilmiştir. Böylece 25 tane tutum ifadesi belirlenmiştir. İfadeler, yönetici ve öğretmenlerin, filmlerin, kendilerine katkı sağlayıp sağlamayacağını ve eğitim ortamında nasıl bir etki yaratacağını anlamaya yönelik şekilde düzenlenmiştir. Her soru için 5 seçenek belirlenmiştir. Bunlar: *Kesinlikle Katılıyorum* (5 puan değerinde), *Katılıyorum* (4 puan değerinde), *Kararsızım* (3 puan değerinde), *Katılmıyorum* (2 puan değerinde) ve *Kesinlikle Katılmıyorum* (1 puan değerinde), şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçme aracına demografik değerler (cinsiyet, kıdem, görev) de eklenmiştir. Oluşturulan ölçme aracı ile 20 kişiye ön uygulama yapılmıştır. 25 soru içerisinde sadece “*Eğitim içerikli filmler liderlik becerisi kazandırır.*” sorusunun daha iyi anlaşılması için soru kökünde ufak bir değişiklik yapılmış ve ifade “*Eğitim içerikli filmler liderlik becerisi kazandırabilir.*” biçiminde yine uzman görüşü çerçevesinde düzeltilmiştir. Pilot uygulamalarda tutmadığı düşünülen soruların kökünde düzenleme yapmak gerekmektedir (Cemaloğlu, 2011, s.143). Bu şekilde oluşturulan tutum ölçeğinin, uygulamadan sonra, değişkenler arasındaki ilişkilerin incelendiği Khi-Kare testi ile çözümlenmesi uygun görülmüştür. Çünkü beklenen değer için kategori sayısı beşten küçük olduğunda, tüm kategorilerin toplamının %20’sini geçmemesi gerekir. Aynı zamanda bu değer, tüm kategorilerde, birden büyük olmalıdır (Büyüköztürk, 2012, s.143). Böylece bu ölçek, 123 okul yöneticisi ve 471 öğretmene uygulanmıştır. Sonra da Khi-Kare testi ile çözümlenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada tutum ölçekleriyle elde edilen veriler, araştırmanın alt sorunlarının vurgulandığı temel noktalara uygun olarak sınıflandırılmıştır. Araştırmada ölçek verilerinin tüm istatistiksel analizleri SPSS (Statistical Package For The Social Sciences “Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paketi”) for Windows tabanlı 15.0 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS’te, tanımlayıcı istatistiklerden yüzde ve frekans kullanılarak Khi-kare yöntemi ile 0.05 anlamlılık düzeyinde analiz edilmiştir.

Aşağıda verilen tabloda, cinsiyet, görev ve kıdem durumlarına göre araştırmaya katılım oranları görülmektedir.

Tablo 1. Katılımcılara Ait İstatistiksel Bilgiler

Demografik Değişkenler		f	%
Kıdemler	0-5 Yıl	101	17.0
	6-10 Yıl	127	21.4
	11-15 Yıl	167	28.1
	16-20 Yıl	101	17.0
	21 Yıl ve üstü	98	16.5
Görevler	Müdür	38	6.4
	Müdür Yardımcısı	85	14.3
	Öğretmen	471	79.3
Cinsiyetler	Bay	236	39.7
	Bayan	358	60.3

Bulgular

Veri toplama araçlarının uygulanması ile toplanan verilerin analizi sonucu elde edilen bulgular bu bölümde 2 kısımda incelenmiştir. İlk olarak ön anket uygulaması sonucunda elde edilen verilere dayalı olarak film incelemesi yapılmıştır. Film listesi oluşturulmuştur. İkinci olarak da tutum ölçeklerinden elde edilen bulgular araştırmanın amacında yer alan alt problemlere dayalı olarak tablolaştırılmış ve yorumlanmıştır.

Ön Anket Uygulamasına Dair Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ilk aşamasına ait bulgular, önerilen filmlerle ilgilidir. Ön anket uygulamasında elde edilen sonuçlara göre, eğitimcilerin üzerinde önemle durduğu filmler tespit edilmiştir. Bu filmler puan önceliklerine göre sıralanmıştır. Hangi filmlerin ele alınacağı, bu anketle ortaya çıkarılmıştır. Araştırma yapılırken, filmlerle ilgili olarak belirgin ve kabul edilir bir kriterin olmaması gerçeği söz konusudur. Buna rağmen birçok kişinin bir filmin kalitesine dair ortak düşüncede olduğu, önemli filmler vardır. İşte bu da filmlerin seçimini etkileyen faktörlerdendir (Kolker, 2009, s.15). Eğitimciler de hangi filmlerin izlenmesi gerektiğine dair çoğunlukla ortak fikir beyan etmişlerdir. Buna göre; araştırmada ön anket sonuçlarına bağlı olarak ortaya çıkan ve tavsiye edilen eğitim içerikli ilk 10 film şu şekildedir:

	Filmin Adı	Yapım Yılı	Filmin Yönetmeni
1	Ölü Ozanlar Derneği/Dead Poets Society	1989	Peter Weir
2	Her Çocuk Özeldir/Taare Zameen Par	2007	Aamir Khan
3	3 Aptal-3 Idiots	2009	Rajkumar Hirani
4	İki Dil Bir Bavul	2008	Orhan Eskiköy-Özgür Doğan
5	Akıl Oyunları/A Beautiful Minds	2001	Ron Howard
6	Koro/Les Choristes	2004	Christophe Barratier
7	Siyah/Black	2005	Sanjay Leela Bhansali
8	Can Dostum/Good Will Hunting	1997	Gus Van Sant
9	Hababam Sınıfı	1974	Ertem Eğilmez

Filmlerin İncelemesi

Çalışmada, 10 filmin incelemesi yapılmıştır. Bu filmler, aşağıdaki gibi incelenmiştir:

Tabloda yer alan filmlerden; *Ölü Ozanlar Derneği*, *Özgürlük Yazarları*, *Can Dostum* filmleri ABD yapımıdır. *Her Çocuk Özeldir*, *3 Idiots* filmleri Hindistan yapımıdır. *Koro* filmi Fransız yapımıdır. *İki Dil Bir Bavul* ve *Hababam Sınıfı* filmleri Türk yapımıdır. *Black* filmi ise Hint, ABD ve Anguilla ortak yapımıdır. Bu filmlerden, *Hababam Sınıfı* filmi hariç hepsi ödüllü filmlerdir. *Akıl Oyunları* filmi; Akiwa Goldsman Tarafından Silvia Nasr'ın *Akıl Oyunları* adlı kitabından uyarlamadır. *Özgürlük Yazarları* filmi, Erin Gruwell'in öğrencilerinin yazdığı 1999'da yayımlanan *The Freedom Writers Diary* adlı kitaptan uyarlamadır. Bu iki filmin ana karakterleri, gerçek hayatta yaşamış kişilerdir. *Hababam Sınıfı*, Rıfat Ilgaz'ın aynı adlı romanında sinemaya uyarlamadır. *Ölü Ozanlar Derneği* filminin senaryosu, kitaba çevrilmiştir. Film yayımlandığı yıllarda çok ses getirmiş, Amerika'da eğitim sistemi üzerine tartışmalara sebep olmuştur. Filmler, farklı türlerde filmlerdir. *İki Dil Bir Bavul* filmi, belgesel filmidir. *Her Çocuk Özeldir*, *3 Idiots* ve *Koro* filmleri, müzikal-dramadır. *Akıl Oyunları*, biyografi ve dramadır. *Hababam Sınıfı* komedi filmidir. *Ölü Ozanlar Derneği* filminde; baskıcı eğitim sistemine ve yanlış eğitim uygulamalarına karşı çıkılmaktadır. Sisteme, umutlarını çocuklara bağlayan ailelere, öğretmenlerin baskıcı tutumlarına ciddi eleştirilerde bulunulmuştur. Anket sonuçlarında en çok önerilen filmidir. *Her Çocuk Özeldir* filminde; sorunlu öğrenci davranışları, öğrenme güçlüğü ve dışlanmış çocukların durumu ele alınmıştır. Yanlış ve doğru eğitim yöntemlerinin karşılaştırılması yapılmıştır. Filmde olumsuz yaklaşımları olan öğretmenlerin, öğretim yöntemleri sorgulanmıştır. Her çocuğun kendine özel yeteneklerinin olabileceği vurgulanmıştır. *3 Idiots* filminde; ana karakterden yola çıkılarak, ezberci eğitime eleştiri getirilmektedir. Sıra dışı düşünen bir öğrenci aracılığıyla, kendi mutluluğu için öğrenmenin, başarının temelini oluşturduğu vurgulanmıştır. Eğitimcilerin en çok sevdiği ilk üç filmindedir. *İki Dil Bir Bavul* filminde; farklı bir kültüre sahip ve farklı bir dil konuşan ücra bir yere, ilk kez öğretmen olarak atanan Emre Öğretmen'in bu köyde geçirdiği bir yılı ele alınmıştır. Dil sorunu konu edilmiştir. Okuma-yazma öğrenmek ve ortak dil birliği oluşturmanın, anlaşabilmek için önemine değinilmiştir. Ana karakteri canlandıran Emre AYDIN, gerçek hayatta da öğretmendir. Bu film, özellikle Doğu'da öğretmenlik yapmış olanların önemle önerdiği filmidir. *Akıl Oyunları* filminde; gerçek ve hayallerin çatışması ile akıl ve mantık sorgulamaları yapılarak, şizofren olan Profesör Nash'in başarı sürecinde, başından geçen olaylar ve onun yükseliş öyküsü konu edilmiştir. Filmde, akıl ve mantık arasında dengede kalabilmenin yolunun, irade ile mümkün olacağını altı çizilerek, gerçek başarının bu iradeyi sağlamakla elde edileceği vurgulanmaktadır. Sevginin, büyük problemlerin üstesinden gelebileceği anlatılmıştır. *Koro* filminde; II. Dünya savaşı sonrasında, Fransa'da, olumsuz yönetim anlayışı olan ve katı ceza uygulamalarının yapıldığı yatılı bir okulda, hem sorunlu hem de maddi durumu iyi olmayan çocuklara yol gösteren bir öğretmenin anıları konu edilmiştir. Öğretmen, neredeyse tamamı olumsuz davranışa sahip olan bu çocukları, müziği kullanarak eğitmektedir. Bu okul, kimsenin gitmek istemediği bir ortamdır. Öğretmenin mücadelesi sonucu, eğitim ortamında ciddi düzenlemeler yapılmaktadır. *Black* filminde; görme ve işitme engelli bir kızın, çok idealist ve sıra dışı bir öğretmenle beraber gösterdiği, eğitim ve öğrenme mücadelesi anlatılmaktadır. Kızın ailesinin, yanlış eğitim yöntemleri karşısında, öğretmenin kıza karşı olumlu tavrı ve etkili eğitim uygulamaları ele alınmaktadır. Özellikle, idealizmi fazlasıyla sunan öğretmen karakteri ile bilginin, gizemli kapıları aralanmaktadır. *Can Dostum* filmi; dostluk, arkadaşlık, sevgi, değer verme duyguları çerçevesinde, eğitim almamış, serseri fakat

üstün zekâlı bir gencin, bir terapistle tanışması ile değişen duygularını işlemektedir. Bu gencin eğitime bakış açısı aracılığıyla, sistemin eğitim anlayışı sorgulanmaktadır. Hayata karşı farklı bir bakış açısı olan bu kişi ona, gereksiz hırslarımız ve kibrimiz yüzünden hayatı anlamlı kılan değerlerden uzak yaşamamamız gerektiğini, öğretecektir. Eğitim uygulamaları yapanların, esasında gizli bir zarar verme sürecinin parçası olduklarına dair göndermeler de yapılmaktadır. Filmde, eğitimde yaşanan fırsat eşitsizliğinin, zengin-yoksul ayrımının da altı çizilmektedir. Bu filmin yönetmeni, eğitim konulu, *Elephant* adında başka bir film daha çekmiştir. *Özgürlük Yazarları* filminde; idealist bir öğretmen karakteri canlandırılmaktadır. Filmde, okul yöneticisi, sorunlu öğrencilerin iflah olmayacağını savunmaktadır. Öğretmen, ırkçılığın yaygın olduğu bir dönemde ve çete savaşlarının yaşandığı, son derece sorunlu bir okul ortamında görev yapmayı kendi isteğiyle tercih etmiştir. *Hababam Sınıfı* filmi; hemen hemen tüm eğitimcilerin halen severek izledikleri bir eğitim filmidir. Bu filmdeki müdür yardımcısı karakteri, sıkı disiplin kurallarıyla okulda düzeni sağlamayı amaçlamaktadır. Bu ciddi tutumuna rağmen, herhangi bir sorunda, öğrencilerin arkasında yer alan, vicdanlı bir yönetici tablosu çizer.

Bu filmlerde, öğretmenler çok idealist ve liderlik vasıfları taşıyan karakterler olarak ele alınmıştır. Öğretmenlerin, eğitim sürecinde kullandığı yöntemler dikkat çekicidir. Öğrenciler için uygun bir eğitim ortamı düzenlerler. Asla vazgeçmezler. Okul yöneticileri ise ya çok katı ve olumsuz görüşlere sahip, ya da yapıcı ve destekleyici rol üstlenmişlerdir. Bazen başarıyı öne alan yöneticiler öne çıkmaktadır. Bazen de olumsuz tavırlarıyla öğrencilerin hevesini kırabilmektedirler. Bu bağlamda ödül ve ceza anlayışı da sorgulanmıştır. Filmlerdeki öğretmenlerin kullandığı öğretim yöntemleri ve geliştirdiği araç-gereçler, eğitimciler için kaynak niteliğindedir. Bu öğretmenler, zamanla okul ortamını da etkileyerek değişim yaşanmasına vesile olmaktadır. Etrafındaki olumsuz öğretmenlere de örnek olmaktadır. Zaman zaman onlarla çatışmaya girmektedirler. Öğrencilerin başarısı ve mutluluğu, onlar için ön plandadır. Hiçbir zaman kendi çıkarlarını düşünmezler. Çok vericidirler. Örneğin; *Özgürlük Yazarları* filminin ana karakteri, sınıftaki sıraların yerini değiştirerek işe başlar ve öğrencilere kitap okuma sevgisi aşılar. Birbirinden nefret eden öğrencilerin kaynaşması için ortak bir dil kullanır. İkinci bir iş bularak, öğrencilere kitap temin eder. Öğretmenler, oyunlarla öğretim yapmaktadırlar.

Bu filmlerin izlenmesi, eğitim ortamına, yukarıdaki incelemeler doğrultusunda bakıldığında katkı sağlayabilir. Öğretmenler ve yöneticiler, olumlu ya da olumsuz yöntemlerini bu filmlerdeki karakterlerde görebilirler. Öğrencilerle iletişimlerini düzenleyebilirler. Sınıf ortamında öğrenme gücünü çeken öğrencilere faydalı olabilirler. Eğitimcilerin bakış açıları olumlu etkilenebilir. Mesleki motivasyonları artabilir. Çevrelerine örnek teşkil edebilirler. Filmlerdeki araç-gereçler, onlara ilham kaynağı olabilir. Sorunlu öğrenciler hakkında fikir edinebilirler. Yeni öğretim teknikleri geliştirebilirler. Okulda ortaya çıkabilecek herhangi bir sorun hakkında ön görüş kazanabilirler. Liderlik davranışı geliştirebilirler. Böylece eğitim ortamını doğru şekilde düzenleyerek, eğitim ortamında olumlu etkiler yaratabilirler.

Araştırmanın Birinci Sorusuna İlişkin Bulgular: “Eğitim içerikli filmlere ilişkin, yönetici ve öğretmenlerin görüşleri kıdemlere göre değişmekte midir?” sorusuna ait bulgular, aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. "Film izleme konusunda eğitim içerikli filmler tercih ederim." İfadesiyle İlgili Ki-Kare Testi Sonuçları

Görüşler	0-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16-20 Yıl		21 Yıl ve üstü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	2	2.0	6	4.7	4	2.4	0	0	2	2.0	14	2.4
Katılmıyorum	12	11.9	22	17.3	19	11.4	12	11.9	9	9.2	74	12.5
Kararsızım	20	19.8	29	22.8	35	21.0	14	13.9	13	13.3	111	18.7
Katılıyorum	52	51.5	52	40.9	81	48.5	45	44.6	43	43.9	273	46.0
Kesinlikle Katılıyorum	15	14.9	18	14.2	28	16.8	30	29.7	31	31.6	122	20.5
Toplam	101	100	128	100	167	100	101	100	98	100	594	100
f: Frekans	*: p<0.05		p= 0.016		χ²= 30,46		df:16					

Bu tabloya bakıldığında da yapılan ki-kare testi sonuçlarına göre "p" değeri 0,05'ten küçük çıkmıştır. %5 oranında bir anlamlılık söz konusu olmuştur. Dolayısıyla "Film izleme konusunda eğitim içerikli filmleri tercih ederim." ifadesine ilişkin görüşlerin, kıdemlere göre değişiminde anlamlı bir farklılık oluşmuştur. İfadeye görüş bildirenlerin ise, 0-5 kıdem aralığında 101 kişi; 6-10 kıdem aralığında 128 kişi; 11-15 kıdem aralığında 167 kişi; 16-20 yıl kıdem aralığında 101 kişi; 20 yıl ve üstü kıdeme sahip olanların ise 98 kişi olduğu görülmüştür. Tabloya göre 16-20 yıl aralığında kıdemi olanlardan, ifadeye kesinlikle katılmadığını belirten olmamıştır. Bunun dışında, ifadeye "Kesinlikle katılmıyorum" görüşünde, düşük de olsa %4,7 (6) ile 6-10 yıl arasında kıdemi olanların önde olduğu görülmüştür. İfadeye "Katılmıyorum" diyenlerden de yine %17,3 (22) değeri ile 6-10 yıl aralığında kıdemi olanların önde olduğu görülmüştür. Böylece ifadeye katılmama yüzdesiyle, 6-10 yıl aralığında kıdeme sahip olanlar, ağırlığı oluşturmuştur. Bu grup eğitim içerikli filmleri izlemeyi daha az tercih etmiştir denilebilir. İfadeye kararsızlık gösterenlerin %22,8 (29) ile yine 6-10 yıl aralığında kıdemi olanların ağırlıkta olduğu görülmüştür. "Kararsızım" diyenlerin, bu kıdeme sahip olanlarda fazla olduğu anlaşılmıştır. Bu görüşle onları en yakından takip eden grup ise %21,0 (35) ile 11-15 yıl aralığında kıdeme sahip olanlar olmuştur. İfadeye "Katılıyorum" diyenlerin %51,5 (52) ile 0-5 kıdem aralığında görev yapanların daha ağırlıkta olduğu görülmüştür. Bu da bize eğitim içerikli filmleri izlemeyi tercih etmede, kıdemi en düşük olanların ağırlıkta olduğunu göstermiştir. Onları en yakından takip edenlerin, %48,5 (81) ile 11-15 yıl aralığında kıdemi olanlar çıkmıştır. Diğer taraftan

ifadeye “*Kesinlikle katılıyorum*” görüşünü en fazla belirtenlerin %31,6 (31) ile 21 yıl ve üstü kıdeme sahip kişilerin olduğu anlaşılmıştır. Yani kıdem artması eğitim içerikli filmleri izlemeyi tercih etmeye engel olmamıştır. Verilere göre 6-10 yıl aralığında kıdeme sahip olanların, film izlemede eğitim içerikli filmleri tercih etme durumları, diğerlerinden daha az olmuştur. 6-10 yıl kıdemine sahip olanlar, “*Kesinlikle katılıyorum*” görüşüne %14,2 (18) ile en az derecede katılmışlardır. Genel olarak ise, kıdemlere göre ifadeyle ilgili belirtilen görüşlerin yüzde değerlerinin değiştiği görülmüştür. İfadeye “*Katılıyorum*” diyenlerin %46,0 (273) ile ağırlıkta olmasıyla birlikte, farklı görüşlerde olanlar da görülmüştür. Bu ifadeyle ilgili olarak, görüşlerin değişimi, **kıdemlere göre anlamlı farklılık gösterirken**, cinsiyet ve görevlere göre göstermemiştir.

Tablo 3. “Eğitim içerikli filmler yöneticilerin farklı bir yönetim anlayışı kazanmasına etki eder.” İfadesiyle İlgili Ki-Kare testi Sonuçları

Görüşler	0-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16-20 Yıl		21 Yıl ve üstü		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0	4	3.1	1	0.6	0	0	1	1.0	6	1.0
Katılmıyorum	8	7.9	9	7.1	9	5.4	6	5.9	3	3.1	35	5.9
Kararsızım	27	26.7	33	26.0	33	19.8	21	20.8	12	12.2	126	21.2
Katılıyorum	44	43.6	61	48.0	96	57.5	55	54.5	55	56.1	311	52.4
Kesinlikle Katılıyorum	22	21.8	20	15.7	28	16.8	19	18.8	27	27.6	116	19.5
Toplam	101	100	127	100	167	100	101	100	98	100	594	100

f: frekans *p=0.05 p= 0.050 $\chi^2= 25,43$ df=16

Yapılan ki-kare testi sonuçlarında “p” değeri tabloda görüldüğü gibi çıkmıştır. Elde edilen “p” değeri, 0.05 ile eşitliğe sahip olduğundan önemli görülmüştür. Dolayısıyla “*Eğitim içerikli filmler yöneticilerin farklı bir yönetim anlayışı kazanmasına etki eder.*” ifadesine ilişkin olarak belirtilen görüşlerin değişimi ile kıdemler arasında anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. İfadeye görüş bildirenlerin ise, 0-5 kıdem aralığında 101 kişi; 6-10 kıdem aralığında 127 kişi; 11-15 kıdem aralığında 167 kişi; 16-20 yıl kıdem aralığında 101 kişi; 21 yıl ve üstü kıdeme sahip olanların ise 98 kişi olduğu görülmüştür. Böylece toplamda 594 kişinin tamamının görüş bildirdiği anlaşılmıştır. İfadeye “*Kesinlikle katılmıyorum*” diyenlerin yüzde değerleri yine çok düşük çıkmıştır. Bu görüşte olanlarda üst sırada %3,1 (4) ile 6-10 yıl kıdemi olanlar yer almıştır. “*Katılmıyorum*” diyenlerde, %7,9 (8) ile 0-5 yıl kıdemi olanlar, ifadeye en az katılan grup olmuştur. “*Kararsızım*” diyenler de %26,7 (27) ile yine en fazla 0-5

yıl kıdemi olanlar olmuştur. Yani 0-5 yıl kıdemi olanların, eğitim içerikli filmlerin, yöneticilerin farklı bir yönetim anlayışı kazanmalarına etki edeceğinden emin olmadıkları anlaşılmıştır. Bu ifadeye en yüksek değerle katılanların ise “Katılıyorum” diyen ve %57,5 (96) ile 11-15 yıl kıdemi olanların olduğu görülmüştür. Dolayısıyla ifadeye olumlu görüş bildirerek, ağırlığı oluşturmuşlardır. İfadeye “Katılıyorum” diyenlerde, en düşük yüzde değer %43,6 (44) ile yine 0-5 yıl kıdemi olanlar olduğu görülmüştür. %27,6 (27) ile “Kesinlikle katılıyorum” diyen 21 yıl ve üstü kıdeme sahip olanlar ise önde çıkmıştır. Bu ifadeye “Kesinlikle katılıyorum” diyenler arasında en düşük değer, %15,7 (20) ile 6-10 yıl kıdemi olanlarda görülmektedir. Dolayısıyla bu değerlerden, kıdemi az olanların, eğitim içerikli filmlerin, yöneticilerin farklı bir yönetim anlayışı kazanmasına etki edeceğine olan katılımları, diğerlerine nazaran düşük olmuştur. Kıdemi yüksek olanlarda ise ifadeye olumlu yönde bakış artmıştır. Böylece bu ifadeyle ilgili olarak, kıdemlere göre görüşlerin değiştiği görülmüştür. Genel itibariyle bakıldığında ise %52,4 (311) ile ifadeye “Katılıyorum” diyenlerin ağırlıkta olduğu anlaşılmıştır. Sonuçta ifadeyle ilgili olarak, katılımcıların kıdemleri, görüşlerin değişimini etkilemiştir denilebilir. Diğer taraftan ağırlıkla olumlu yönde görüş bildirilmiştir. Bu ifadeye dair olan görüşlerin değişimi, **kıdemlere göre anlamlı farklılık gösterirken**, cinsiyetlere ve görevlere göre bu farklılığı göstermemiştir.

Araştırmanın İkinci Sorusuna İlişkin Bulgular: “Eğitim içerikli filmlere ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri görevlere göre değişmekte midir?” soruna ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 4. “Eğitim içerikli filmler eğitim fakültelerinde okutulan derslerde kaynak olarak kullanılabilir.” İfadesiyle İlgili Ki- Kare Testi Sonuçları

Görüşler	Müdür		Müdür Yrd.		Öğretmen		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0	1	1.2	1	0.2	2	0.3
Katılmıyorum	2	5.3	5	5.9	8	1.7	15	2.5
Kararsızım	3	7.9	16	18.8	52	11.0	71	12.0
Katılıyorum	21	55.3	42	49.4	237	50.3	300	50.5
Kesinlikle Katılıyorum	12	31.6	21	24.7	173	36.7	206	34.7
Toplam	38	100	85	100	471	100	594	100

f: Frekans * - : $p < 0.05$ $p = 0.045$ $\chi^2 = 15,838$ **df:8**

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre “p” değeri 0.05’ten küçük çıkmıştır ve “p” değerinin 0.045 olduğu görülmüştür. Dolayısıyla, “Eğitim içerikli filmler eğitim fakültelerinde okutulan derslerde kaynak olarak kullanılabilir” ifadesine belirtilen görüşlerin değişimi ile görev dağılımları arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Buna göre ifadeye 38 öğretmen, 85 müdür yardımcısı 471 öğretmen görüş bildirmiştir. Okul müdürleri, “Kesinlikle katılmıyorum” ifadesini hiç tercih etmemişlerdir. Müdür yardımcıları ve öğretmenlerin ise yüzdeleri düşük çıkmıştır. Bunlardan, ifadeye kesinlikle katılmayanların, yok denecek kadar az olduğu görülmektedir. İfadeye katılmadığını belirten grubun ağırlığını, %5,9 (5) ile müdür yardımcıları oluşturmuştur. Müdürler de buna yakın bir yüzde değere sahip olmuşlardır. İfadeye “Katılmıyorum” diyen müdür ve müdür yardımcılarının yüzde değerleri birbirine çok yakın iken, öğretmenlerde bu değer farklılaşmış ve en aza inmiştir. İfade karşısında kararsız kaldığını belirtenlerden en fazla kararsızlık gösterenlerin %16,8 (16)

ile müdür yardımcıları olduğu anlaşılmıştır. Müdür yardımcıları daha fazla “Kararsızım” görüşünde bulunmuşlardır. Diğerlerinin frekans değerlerinin ve kararsızlık yüzdelerinin müdür yardımcılardan ve birbirlerinden farklı değerlere sahip olduğu görülmüştür. İfadeyle ilgili “Kesinlikle katılıyorum” görüşünde olanların ağırlığı %36,7 (173) ile öğretmenler olmuştur. İfadeye “Katılıyorum” diyenler ise %55,3 (21) ile müdürler olmuştur. Böylece ifadeye katılmama görüşünü, en fazla müdür yardımcılarının belirttiği anlaşılmıştır. Öğretmen ve müdürlerin, eğitim içerikli filmlerin eğitim fakültelerindeki derslere kaynak olabileceğine dair daha olumlu bakış içinde oldukları anlaşılmıştır. Müdür yardımcılarında göre, olumlu görüşlerde değerlerin azaldığı görülmüştür. Genel olarak, ifadeye “Kesinlikle katılıyorum” ve “Katılıyorum” görüşlerine ilişkin frekanslar çok yakın iken, yüzdeler farklılaşmıştır. Buna rağmen ifadeye katılım değerleri, düşüncelerin olumlu yönde olduğunu göstermiştir. Böylece ifadeye ilişkin **görüşler, görevlere göre değişerek, anlamlı olarak farklılaşmıştır**. Bu ifadeye bildirilen görüşlerin değişiminde; görevlere göre anlamlı farklılık oluşurken, kıdemlere ve cinsiyetlere göre oluşmamıştır.

Tablo 5. “Eğitim içerikli filmler yöneticileri ve öğretmenleri motive edicidir.” İfadesiyle İlgili Ki-Kare Testi Sonuçları

Görüşler	Müdür		Müdür Yrd.		Öğretmen		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	0	0	0	0	4	0.9	4	0.7
Katılmıyorum	1	2.6	3	3.5	19	4.0	23	3.9
Kararsızım	6	15.8	14	16.5	50	10.6	70	11.8
Katılıyorum	24	63.2	51	60.0	282	60.0	357	60.2
Kesinlikle Katılıyorum	7	18.4	17	20.0	115	24.5	139	23.4
Toplam	38	100	85	100	470	100	593	100
f:Frekans	- : p>0.05		p= 0.759		χ²= 4, 987		df: 8	

Bu tabloda, yapılan ki-kare testi sonuçlarına göre, ifadeye belirtilen görüşlerle ilgili olarak “p” değerinin 0.05’ten büyük çıktığı görülmüştür. İfadeye görüş bildiren müdür sayısı 38, müdür yardımcısı sayısı 85, öğretmen sayısı ise 470 olmuştur. İfadeye, müdürlerden ve müdür yardımcılardan “Kesinlikle katılmıyorum” diyen olmamıştır. Öğretmenlerin de yüzdesi çok düşük çıkmıştır. “Katılmıyorum” görüşünün ise en fazla %4,0 (19) ile öğretmenlerde olduğu görülmüştür. İfade karşısında %16,5 (14) ile en fazla kararsız kalan grup “Kararsızım” diyen müdür yardımcıları olmuştur. İfadeye “Kesinlikle katılıyorum” ve “Katılıyorum” diyenler ağırlıkta olmuştur ve burada da %24,5 (115) ile “Kesinlikle katılıyorum” görüşünde, öğretmenler ağırlığı oluşturmuştur. Müdürlerin ise %63,2 (24) ile “Katılıyorum” görüşünde oldukları görülmüştür. Yani müdürler ve öğretmenler ifadeye ağırlıklı olarak katılmışlardır. Genelde ise ifadeye %60,2 (357) ile olumlu bakış açısının olduğu görülmüştür. Dolayısıyla “Eğitim içerikli filmler yöneticileri ve öğretmenleri motive edicidir.” ifadesiyle ilgili görüşler, görev dağılımlarına göre **anlamlı olarak farklılaşmamıştır**. Buna göre eğitimcilerin, bu ifadeye çoğunlukla olumlu yönde katıldığı söylenebilir. Bu ifadeyle ilgili olarak, cinsiyet ve kıdemlere göre de görüşlerde anlamlı bir farklılık oluşmamıştır.

Araştırmanın Üçüncü Sorusuna İlişkin Bulgular: “Eğitim içerikli filmlere ilişkin, cinsiyetlere göre yönetici ve öğretmenlerin film seyretmenin etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna ait bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 6. “Eğitim içerikli filmler farklılıklara karşı hoşgörüyü geliştirir.” İfadesiyle İlgili Ki-Kare Testi Sonuçları

Görüşler	Bay		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0.4	2	0.6	3	0.5
Katılmıyorum	6	2.6	11	3.1	17	2.9
Kararsızım	43	18.3	28	7.8	71	12.0
Katılıyorum	126	53.6	227	63.4	353	59.5
Kesinlikle Katılıyorum	59	25.1	90	25.1	149	25.1
Toplam	235	100	358	100	593	100
f: Frekans	** : p<0.05	p=0.004	χ²=15.47	df: 4		

Bu tabloya bakıldığında yapılan ki-kare testi sonuçlarına göre “p” değerinin 0,05’ten küçük çıktığı görülmektedir. Dolayısıyla “Eğitim içerikli filmler farklılıklara karşı hoşgörüyü geliştirir.” ifadesiyle ilgili olarak bay ve bayan yönetici ve öğretmenlerin görüşlerinde anlamlı bir farklılık oluşmuştur. İfadeye 235 bay ve 358 bayan yönetici ve öğretmen görüş bildirmiştir. Toplam katılımcı 593’tür. İfadeye “Kesinlikle katılmıyorum” ve “Katılmıyorum” diyenlerin yüzdeleri oldukça düşük çıkmıştır. Bayanlar, %0,6 (2) ile “Kesinlikle katılmıyorum”; %3,1 (11) ile “Katılmıyorum” cevabını vermiştir. “Kararsızım” diyenlerde %18,3 (43) ile bayların, bayanlardan daha kararsız olduğu görülmüştür. “Katılıyorum” diyenlerde ağırlığı %63,4 ile bayanlar oluşturmuştur. “Kesinlikle katılıyorum” diyen bay ve bayan yönetici ve öğretmenlerin yüzdeleri eşit çıkmıştır. Bu ifadeye, baylar % 25,1 (59) ve bayanlar, %25,1 (90) ile eşit yüzdelerle olumlu yönde destek vermişlerdir. Yine de bu ifadeye karşı bayanlar, daha olumlu görüş içinde olmuşlardır. Bayanların, eğitim içerikli filmlerin, farklılıklara karşı hoşgörüyü geliştireceğine baylardan daha fazla katıldığı görülmüştür. İfadeye genel olarak %59,5 (353) ile “Katılıyorum” görüşü belirtilmiştir. Hemen ardında %25,1 (149) ile “Kesinlikle katılıyorum” görüşü yer almıştır. Dolayısıyla ifadeye genel olarak olumlu bir katılımın söz konusu olduğu söylenebilir. Böylece bay ve bayan yönetici ve öğretmenlerin, bu ifadeyi, olumlu yönde destekledikleri söylenebilir. İfade karşısında bay ve bayan yönetici ve öğretmenlerin görüşlere göre yüzdeleri değişmiştir. Başka bir deyişle görüşlerle cinsiyet arasında **anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür**. Yine bu ifadeyle ilgili olarak, cinsiyetlere göre görüşler değişirken, görevlere ve kıdemlere göre görüşlerin değişiminde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Tablo 7. “Eğitim içerikli filmler öğretim ortamlarını olumlu etkiler.” İfadesiyle İlgili Ki-Kare Testi Sonuçları

Görüşler	Bay		Bayan		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1.3	0	0	3	0.5
Katılmıyorum	1	0.4	0	0	1	0.2
Kararsızım	2	0.8	9	2.5	11	1.9
Katılıyorum	73	30.9	126	35.2	199	33.5
Kesinlikle Katılıyorum	157	66.5	223	62.3	380	64.0
Toplam	236	100	358	100	594	100

f: Frekans *** : p= 0.05** **p= *0.050** **$\chi^2 = 9,37$ df: 4**

Yapılan ki-kare testi sonuçlarına göre bu tablodaki değerler incelendiğinde görüldüğü gibi “p” değeri 0.05’e eşit çıkmıştır ve bu yüzden önemli kabul edilmiştir. Dolayısıyla “Eğitim içerikli filmler öğretim ortamlarını olumlu etkiler.” ifadesine belirtilen görüşler, cinsiyetlere göre anlamlı şekilde farklılık göstermektedir. İfadeye, 236 bay ve 358 bayan eğitimci görüş bildirmiştir. Toplam sayı 594’tür. Bayanların hiçbirisi “Kesinlikle katılmıyorum” ya da “Katılmıyorum” dememiştir. Bayların ise %1,3 (3)’ü “Kesinlikle katılmıyorum”; %0,4 (1)’ü “Katılmıyorum” diyerek olumsuz görüş bildirmişlerdir. Bayanların %2,5’i (9) “Kararsızım” diyerek, erkeklerden daha kararsız olduğu görülmüştür. İfadeye “Katılıyorum” görüşünde ağırlığın, %35,2 (126) ile bayanlarda; “Kesinlikle katılıyorum” görüşünde ise %66, 5 (157) ile baylarda olduğu anlaşılmıştır. Baylar ve bayanların yüzdeleri iyi incelendiğinde olumlu görüşlerdeki yüzdelerin toplamda eşit değerde olduğu anlaşılır. Bay ve bayan eğitimciler, %64,0 (380) oranla, “Kesinlikle katılıyorum” ifadesini tercih etmişlerdir. Eğitim içerikli filmlerin öğretim ortamlarını olumlu etkileyeceği konusunda bu ifadeyi destekleyen yönde ağırlığı oluşturmuşlardır. Diğer taraftan, bu konuda **cinsiyetlere göre görüşlerin değişiminde anlamlı bir farklılık olmasına karşın, görevlere ve kıdemlere göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.** İfadeye, genel olarak olumlu görüş bildirilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Eğitim içerikli filmlerin ortaya çıkarılarak, bu filmlerin eğitim ortamlarına ve yöneticilerle öğretmenlerin davranış ve tutumlarına etkisinin araştırıldığı bu çalışmada, aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Yapılan tek soruluk anket neticesinde, araştırma bize, yönetici ve öğretmenlerin oldukça az sayıda eğitim içerikli film izlemiş olduğunu göstermiştir. Yönetici ve öğretmenlerin, hangi filmlerin eğitim içerikli filmlere dâhil edilebileceği hakkında yeterince emin olmadıkları ve eğitimi dolaylı olarak ele alan filmleri de eğitim içerikli film olarak kabul ettikleri ortaya çıkmıştır. Buna göre; eğitimcilerin izlemiş olduğu eğitim içerikli filmlerin sınırlı sayıda olduğu fakat buna rağmen, izlemiş olduklarından, olumlu yönde etkilendikleri ortaya çıkmıştır. Çoğu bu filmlerin popüler olanlarını izlenmiştir. Özellikle *Hababam Sınıfı* filminin, katılımcıların tamamı tarafından izlendiği anlaşılmıştır. Ancak bu film, eğitimcilerden daha az puan alarak, alt sıraya yerleşmiştir. Bununla beraber eğitimcilerin, izledikleri filmlerdeki karakterlerin bulunduğu eğitim ortamlarını, kendi buldukları eğitim ortamlarıyla karşılaştırdıkları, yaşananları kıyasladıkları görülmüştür. Chennault (2006), eğitim enstitüleri hakkındaki Hollywood filmlerine yerleştirilmiş mesajlara bakarak, neslin sunuluşunu analiz etmek için, filmlerin yazılı senaryolarını seçtiğini, sinema gözlemcilerinin görüşlerini kullandığını belirtmektedir. Eğitimcilerin filmlerdeki ana karakterlerle özdeşim

kurduğu da bir diğer sonuçtur. Diğer taraftan araştırma, eğitimcilerin, eğitim ortamında bu filmlerden yeterince yararlanamadıklarını da göstermiştir. Eğitim içerikli filmler konusunda, eğitimcilerin kendilerine yol gösterecek verimli bir kaynağa ihtiyaçları olduğu görülmüştür. Henüz izleyemedikleri filmlere nasıl ulaşabilecekleri sorusuna cevap aramaktadırlar. Çoğunluğun bu filmleri izlemenin önemli olduğuna inandığı anlaşılmıştır.

Diğer taraftan araştırmada üç temel soruya cevap aranmıştır. Araştırmanın ilk sorusu, “Eğitim içerikli filmlere ilişkin, yönetici ve öğretmenlerin görüşleri kıdemlere göre değişmekte midir?” şeklinde oluşturulmuştur. Buna göre, ele alınan **“Film izleme konusunda eğitim içerikli filmler tercih ederim.”** ifadesine belirtilen görüşlerin, kıdemlere göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Bu ifadeye göre, kıdemler, görüşlerin değişmesine etki etmiştir; fakat yine de yönetici ve öğretmenlerin çoğunluğunun, eğitim içerikli film izlemeyi tercih etmiş oldukları anlaşılmıştır. Üst kıdemde olanların, eğitim içerikli film izlemeyi daha çok tercih ettikleri ortaya çıkmıştır. Kıdemler arttıkça buna paralel olarak, bu tür filmleri izlemeyi tercih edenlerin yüzdeleri de artmıştır. Bununla birlikte cinsiyet ve göreve göre elde edilen bulgular, eğitim içerikli filmlerin, diğer filmlere göre daha çok tercih edildiğini göstermiştir. Dolayısıyla bu ifadeye olumlu yönde katılım çoğunluktadır. Eskandari (2007), İran’da televizyon kanallarında yayınlanan çizgi filmlerin ilkökul öğrencilerinin tümü tarafından her gün en az bir saat izlendiği yönünde sonuçlar elde etmiştir. Bu da bulgularımızı desteklemektedir. Cevabı aranan bu soruya dair, **“Eğitim içerikli filmler, yöneticilerin farklı bir yönetim anlayışı kazanmasına etki eder.”** ifadesiyle ilgili görüşlerde, kıdemlere göre anlamlı farklılık oluşmuştur. Bu konuda, yöneticilerin farklı bir yönetim anlayışı kazanmasına etki edeceğine dair kararsızlığın arttığı görülür. Mesleğin başında olanlar, üst kıdemdeki gruptan daha kararsızdır. Buna rağmen, bu ifadeyle ilgili olarak, cinsiyet ve görevlere göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ve olumlu yönde katılım, ağırlığı oluşturmuştur. Champoux (1999), kaliteli filmlerin izleyicide güçlü tecrübeler yaratacağını dile getirerek, bulgularımızı destekleyici bir açıklamada bulunmuştur Birkök (2008), bulgularımıza paralel olarak, olumlu sonuçlar elde etmiştir ve sinemanın tutum ve davranışlar üzerindeki önemli boyuttaki etkisinden bahsetmektedir. Ona göre sinema “davranış modelleri” oluşturmaktadır. Kamat (2012), filmlerin çocuk ve yetişkinler üzerindeki “hipnotik” etkisinden ve izleyenlerin filmin kahramanlarını taklit edeceklerinden bahsederek, araştırmamızın bulgularını desteklemektedir. Uçak Şimşek (2003), grup yaşantısı değerlendirmelerinde, genelde bu yaşantı yardımıyla, katılımcıların filmleri kendi kişisel gelişimlerine dönük olarak izleme becerisi kazandıklarını söylemiştir. Kişilerarası ilişkilerini olumlu yönde yeniden düzenledikleri, kendilerini daha iyi tanıdıkları, bu yaşantının işlevsel olmayan düşünceleriyle başa çıkmada ve yaşama karşı olumlu bakış açısı geliştirmede büyük ölçüde yardımcı olduğunu belirterek, araştırmamızın sonuçlarına paralel açıklamalarda bulunmuştur.

Araştırmanın ikinci sorusu “Eğitim içerikli filmlere ilişkin yönetici ve öğretmenlerin görüşleri görevlere göre değişmekte midir?” şeklinde oluşturulmuştur. Bu soruya dair değerlendirilmiş olan, **“Eğitim içerikli filmler eğitim fakültelerinde okutulan derslerde kaynak olarak kullanılabilir.”** ifadesine belirtilen görüşler, görevlere göre anlamlı farklılık oluşturacak şekilde değişmiştir. Bu ifadeye, öğretmenlerin daha çok katıldığı görülmüştür. Bu durum, öğretmenlerin, filmleri, fakülte dersleri için etkili bir kaynak olarak gördüğü sonucuna ulaştırmıştır. Bu konudaki olumlu görüşleriyle öğretmenler, diğer görevlere sahip olanlardan önde çıkmışlardır. Bu ifadeyle ilgili sonuçlara göre, eğitim ortamına hazırlanmak üzere, eğitim içerikli filmleri, eğitim fakültelerinde okuyanlara izletmenin düşünülebileceği yönde ağırlığı oluşturan bir bakış söz konusudur. Chennault (2006) makalesinde, öğrencilerin kendilerinin eğitimci haline geldiğini, aydınlanma işlemini kendi sınıflarına taşıyabilecek yeteneğe geldiklerini belirterek bu yönde bulgularımızı desteklemektedir. Öztaş (2007)’ın

çalışmasından elde ettiği sonuçlar, tarih filmlerinin öğrenci başarısını artırdığı yönündedir. Bu anlamda araştırmamızın sonuçlarıyla paraleldir. Öte yandan Üstündağ'ın (2012), çalışmasından elde ettiği sonuçlar da bu konudaki bulgularımızı desteklemektedir. Nitekim belgesel filmlerin, “*doğal bir eğitim ve bilgilendirme aracı*” olarak destekleyici ve toplumsallaşmayı sağlayıcı görsel bir materyal olduğunun altını çizmiştir. Wegner (1977), filmlerin, fikir ve bilgi aktarmada, önemli derecede gücü olduğunu açıklamaktadır. Filmlerin dünyayı olduğu gibi göstermesini bu etki gücü olarak açıklamaktadır. Nadaner (1981), sanatın, çok kültürlü toplumlardaki eğitimde birçok önemli rol oynadığını belirterek, araştırmamızı destekleyen sonuçlar elde etmiştir. Birkök (2008), sinema filmi aracının, bir eğitim alanının amacına uygun şekilde düzenlenerek rahatlıkla kullanılabilmesine dair yapıda olduğu yorumunda bulunmuştur. Bu açıklama da araştırma sonuçlarımızı desteklemektedir. Ayrıca Marcus (2004), geçmiş zaman ile filmin yapıldığı zaman aralığı hakkında görüş oluşturmada, filmlerin, duygusal ve entelektüel olarak öğrencileri birleştirmede potansiyel sağladığını belirtir. Dolayısıyla araştırmamızın bulgularıyla paralel açıklamalarda bulunmuştur. Bu soruyla ilgili olarak, “**Eğitim içerikli filmler yöneticileri ve öğretmenleri motive edicidir.**” ifadesine ilişkin görüşler, görevlere göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Çoğunluk, bu ifadeye olumlu yönde katılmıştır. Müdür, müdür yardımcısı ya da öğretmenlik görevinde bulunan eğitimcilerin, filmler aracılığıyla motive olacaklarına inandıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu konuda elde ettiğimiz bulgular, Uçak Şimşek'in (2003), film terapisi uygulaması ile bireylerin davranışlarında iyimserliğin geliştiği yönünde bulguları ile desteklenmektedir.

Araştırmanın üçüncü sorusu, “*Eğitim içerikli filmlere ilişkin, cinsiyetlere göre yönetici ve öğretmenlerin film seyretmenin etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?*” şeklinde oluşturulmuştur. Bu soruyla ilgili olarak, “**Eğitim içerikli filmler farklılıklara karşı hoşgörüyü geliştirir.**” ifadesine ilişkin görüşlerle, cinsiyetler arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Bu ifadeye, bay ve bayan eğitimciler, ilginç şekilde eşit derecede olumlu görüş bildirmişlerdir. Bununla birlikte ifadeye, “Katılıyorum” görüşü bildiren bayanlar daha önde çıkmışlardır. Eskandari (2007), öğrencilerin çoğunluğunun televizyonda yayınlanan çizgi filmlerden olumlu ve olumsuz yönde etkilendiğini, etkilenme oranının cinsiyet açısından anlamlı farklılık gösterdiğini bulmuştur. Bu anlamda bulgularımız paraleldir. Bu ifade, kıdem ve görevler açısından incelendiğinde ise görüşlerin değişiminde anlamlı bir fark çıkmamıştır. Çoğunluk, ifadeye olumlu yönde katılım sağlamıştır. Nadaner (1981), Sanat işleri ile uğraşanların, öğrencilerin kendi sahip olduklarından farklı bir kültüre sahip olanların düşünce ve hissettiklerini anlamada öğrencilere yardım edeceğini ifade etmiştir. Dolayısıyla bulgularımızı destekleyen açıklamalarda bulunmuştur. Champoux (1999), araştırmasının sonucunda, iletişim ortamı olarak filmin eşsiz karakteristiklerinin olduğunu belirtmiştir. Bu da elde ettiğimiz sonuçlara yakınlık gösterir. Yine bu soru için değerlendirilen, “**Eğitim içerikli filmler öğretim ortamlarını olumlu etkiler.**” ifadesiyle ilgili görüşler, cinsiyetlere göre anlamlı olarak farklılaşmıştır. Buna göre; eğitim içerikli filmlerin öğretim ortamlarını olumlu etkileyeceğine dair olumlu bir bakış açısı vardır. Nevil (2012), master projesinin sonucunda, farklı görüşler olsa da filmlerin sınıf öğretimine destek olarak kullanılabilmesine emin olduğunu bulmuştur. Pattison (2006), makalesinde, bu konuyla ilgili olarak açıkladığı projede, film araçlarının sınıfta kullanımına dair eğitimin gereğinden bahsetmektedir. Champoux (1999), filmlerin, öğretimde birçok fonksiyon sunduğuna ulaşmıştır. Goldenberg, Lee, O'Bannon (2008), çalışmalarında, öğrenciler olarak eğitimcilerle bilgi sunan değerli bir araç olan film kullanımının fayda sağladığını belirtirler. Tüzel'in (2009) elde ettiği sonuçlardan biri, animasyon filmlerin, XXI. yüzyılın yükselen görsel kültürünün masal anlatıcıları konumunda olduğudur ve birçok yönden masallara benzeyen bu türün, masalların kültür aktarımı, eğlendirme ve eğitime özelliklerini üstlendiğini belirtir. Bu araştırmacıların

bulguları, araştırma sonuçlarımızı desteklemektedir. Efe'nin (2010), Sosyal Bilgiler derslerinde, filmlerin öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğuna dair elde ettiği sonuçlar, bu konudaki bulgularımızı desteklemektedir. Chansel (2004), kitabında öğrencilerin hareketli görüntülere ihtiyacı olduğuna dair açıklamada bulunmuştur. İnce Yakar (2013), yaptığı araştırmalarının sonucunda, filmlerin öğrenciler üzerinde birçok yönden olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşarak, başarıyı artırıcı rollerinin olduğu yönünde bulgular elde etmiştir. Bununla birlikte yurt dışında filmlerin kullanımına yönelik çalışmalar yapıldığına dair önemli bilgiler vermiştir. Bu bulguların, araştırma sonuçlarımızı olumlu yönde desteklemekte olduğu görülmüştür.

Yönetici ve öğretmenler; cinsiyetlere, kıdemlere ve görevlere göre genelde birbirine yakın görüşlerde bulunmuşlardır ve daha önce kendilerinin izlemiş olduğu eğitim içerikli filmlerden yola çıkarak belirttikleri görüşlere göre, çoğunlukla filmlerin kendilerine ve eğitim ortamlarına olumlu katkılar sağlayacağına inanmaktadırlar. Bu makalede ele alınanlar dışında, diğer ifadelerin çoğunluğunda demografik değerlere göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırma sonuçları bize, eğitimcilerin, ölçekte yer alan ifadelere ağırlıkla olumlu yönde katıldıklarını göstermiştir.

Öneriler

-Yönetici ve öğretmenlerin eğitim içerikli filmler konusunda kaynağa ihtiyaçları vardır. Bu yüzden eğitim içerikli filmlerden bir arşiv oluşturulması yönetici ve öğretmenleri aydınlatacaktır. Dolayısıyla araştırmamızın sonucunda ortaya çıkardığımız, tavsiye edilen eğitim içerikli filmleri, eğitimcilerin izlemesini önermekteyiz. Bu filmleri aynı zamanda Eğitim Fakültelerinin son sınıfında okuyanlar ve stajyer olan öğretmenler de izlemelidir.

-Eğitim içerikli filmler, eğitim yöneticileri tarafından, olumlu modeller oluşturmak üzere izlenmelidir.

-MEB tarafından eğitimcilere mesleki motivasyon sağlayabilmek için, hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenmelidir.

-Yönetici ve öğretmenler seminer döneminde anlamlı şeyler yapmayı istemektedir. Yine mesleki motivasyonu artırmak açısından, seminer programlarına, bu filmleri izlemek dâhil edilmelidir.

-Eğitim Fakülteleri'nde eğitim içerikli filmlerle ilgili, seçmeli ders konulmalıdır.

-Eğitim içerikli filmler, eğitim ortamlarında doğru tercihler yapılmak koşuluyla kullanılmalıdır.

-Bu filmlerde, farklı yönleri ve eğilimleri olan öğrenciler sık sık görülmüştür. Bu öğrencilere karşı "hoşgörü" kavramı önem arz eder. Bu yüzden, bu filmlerde görülen, farklı öğrenci modelleri üzerinde de durularak araştırma yapılmalıdır.

-Bundan sonra yapılacak çalışmalarda, bu filmlerin Eğitim Fakültelerinde okuyan son sınıf öğrencileri üzerindeki etkileri, ön-test ve son-test tekniğiyle araştırılmalıdır.

-Bu filmlerdeki yönetici ve öğretmen imajı, ayrı bir çalışma alanı olarak, mülakat tekniğiyle de ele alınmalıdır.

-Sanat, toplumu bir adım öne taşıyan bir olgudur. Sinema bunun için en iyi araçtır. Eğitim konusunun ele alınması hem kültürel gelişim anlamında hem de eğitimi yüceltme anlamında çok önemli olacaktır. Toplumlara filmleriyle etkileyen film yapımcıları, senarist ya da yönetmenler, sinemada eğitim konusuna ağırlık vererek birçok açıdan eşsiz yapıtlar da

üreteceklerdir. Bu şekilde eğitim camiasına katkı sağlayacaklardır. Ayrıca yapılacak olan eğitim içerikli filmlere dair, eğitim uzmanlarına, danışman olarak başvurulması önemlidir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Abisel, N. (1995). *Popüler Sinema ve Türler*. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- Altunışık, R., Coşkun, R. Bayraktaroğlu, S., & Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri SPSS Uygulamalı (6. Baskı)*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.
- Aziz, A. (2011). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri (6. Basım)*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Birkök, M. C. (2008). Bir toplumsallaştırma aracı olarak eğitimde alternatif medya kullanımı: Sinema filmleri bildirisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), 1-10.
- Biryıldız, E. (1998). *Sinemada Akımlar*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Budak, M. (1986). *Sinema Yazıları*. İstanbul: Bayrak Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, Kılıç, E., Akgün, E. Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri (14. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cemaloğlu, N. (2011). Veri Toplama Teknikleri. A. Tanrıöğen (Ed.), *Bilimsel Araştırma Teknikleri (2. Baskı)* içinde (s.131-160) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Champoux, J. E. (1999). Film as a teaching resource. *Journal of Management Inquiry* 8 (2), 240-251. USA, Uptadet: 26 September, 2007. <http://symptommedia.com/wp-content/uploads/teaching-resource.pdf>.
- Chansel, D. (2004). *Beyaz Perdedeki Avrupa Tarih Öğretimi ve Sinema*. Nurettin Elhüseyini (Çev.). İstanbul: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayını.
- Chennault, R. E. (2006). *Hollywood Films About Schools: Where Race, Politics and Education Intersect*. The United States of America: Palgrave Macmillan.
- Debernardis, A., & Olsen, E. (1948). Audio-visual and community materials same recent publications. *Educational Leadership, Association for Supervision and Curriculum Development*, 256-266.
- Dorsay, A. (1984). *Sinema ve Çağımız-1*. İstanbul: Hil Yayınları.
- Efe, Ü. (2010). *Sosyal bilgiler öğretiminde filmlerin kullanımı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Eskandari, M. (2007). *İran'da TV'de yayınlanan çizgi filmlerin ilkökul öğrencilerinin eğitimine etkisi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Goldenberg, M., Lee, J., W., & O'Bannon, T. (2008). Enhancing recreation, parks and tourism courses: Using movies as teaching tools. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 9(2), 4-16. USA.
- Gökmen, M. (1989). *Başlangıçtan 1950'ye kadar Türk Sinema Tarihi ve Eski İstanbul Sinemaları*. İstanbul: Denetim Ajans Basımevi.
- Hauser, A. (1984). *Sanatın Toplumsal Tarihi. Rokoko, Klasizm, Romantizm, Naturalizm, Empresyonizm ve Film Çağı*. Yıldız Gölünü (Çev.). İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.

- İnce Yakar, H. G. (2013). Sinema filmlerinin eğitim amaçlı kullanımı: Tarihsel bir değerlendirme, *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1)-19, 21-36. Erişim tarihi: 1 Temmuz 2014, <http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuayefd/article/view/1023021482/1023020269>.
- Kamat, P. (2012). *Short Essay on the Impact of Films*. PreserveArticles.com. Retrieved July 8, 2014, from <http://www.preservearticles.com/2012011821120/short-essay-on-the-impact-of-films.html>.
- Karakaya, İ. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. A. Tanrıoğen (Ed.), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (2. Baskı) içinde (s. 55-82). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kolker, R. (2009). *Film Biçim ve Kültür*. Fırat Ertınaz, Ali Güney, Zeynep Özen,(Çev.). Ankara: De Ki Basım Yayım.
- Malthora, N.K. (1996). *Marketing Research An Applied Orientation* (2nd Ed). United States: Prentice Hall.
- Marcus, A. S. (2004). Hollywood history in high school: ‘Using feature films to support students’ historical understanding. *Report on Grant Progress. Spring, 2007*. TNE Report. Retrieved July 9, 2014, from <http://www.tne.uconn.edu/Research/Marcus-TNE%20report.pdf>.
- Nadaner, D. (1981). Art and cultural understanding: The rol of film in education. *Art Education. July, 34 (4)*. Retrieved July 8, 2014, from <http://www.jstor.org/discover/10.2307/3192542?uid=3739192&uid=2&uid=4&sid=21104501317403>.
- Neibaur, J. (2010). *The Fall Of Buster Keaton His Films for M-G-M, Educational Pictures Colombia*. United States of America: Library of Congress Cataloging-in-Publication Data.
- Nevil, S. A. (2012). *Teachers’ perspectives on use of movies in the social studies classroom*. Unpublished master's thesis, Ohio University, USA.
- Onaran, Ş. Â. (1968). *Sinematografik Hürriyet Özellikle Bu Hürriyetin Filmlerin ve Film Senaryolarının Kontrolü Bakımından Değerlendirilmesi*. Yayımlanmış doktora tezi, Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayınları.
- Öztaş, S. (2007). *Tarih öğretimi ve filmler: “Tarih öğretiminde film kullanılmasının öğrenci başarısı üzerine etkisi”*. Yayımlanmamış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Öztürk, S. (2005). *Erken Cumhuriyet Döneminde Sinema, Siyaset, Seyir*. Ankara: Elips Kitap.
- Özyurt, S. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Adapazarı: Değişim Yayınları.
- Pasin, R. (1951). *Modern Eğitimde Filim*. K.K.K. İstanbul Basımevi.
- Pattison, L. (2006). Taking the movies to school: Science, efficiency, and the motion picture project, 1929-1939. *History of Intellectual Culture*, 6 (1), 1-14.
- Temizel, G. (2012). *Sanat Eğitimi Alan Öğrencilerin Sanat ve Estetik Tutumlarına Görsel Kültürün Etkisi*. Konya: Palet Yayınları.
- Tezcan, M. (1998). *Toplumsal Değişme ve Eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Tosun, N. (2005). *Film Defteri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Tüzel, S. (2009). *Animasyon film ve Türk masal kahramanlarının özelliklerinin çocuk eğitimi açısından karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilgiler Enstitüsü, Çanakkale.
- Uçak, Şimşek, E. (2003). *Bilişsel-davranışçı yaklaşımla ve rol değiştirme tekniğiyle bütünleştirilmiş film terapisi uygulamasının işlevsel olmayan düşüncelere ve iyimserliğe etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Üstündağ, N. (2012). *Bir ders materyali olarak belgesel sinemanın eğitim işlevinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Wegner, H. (1977). *Teaching With Film*. Indiana: Phi Delta Kappa Educational Foundation Bloomington.